

Infobrochure

Care for
Life and
Business

Welzijn binnen de fruitsector

Infobrochure

Welzijn binnen de fruitsector: meer dan gezond boerenverstand?

1	Machineveiligheid	4
2	Ergonomische en fysieke belasting	6
3	Besloten ruimtes	8
4	Producten met gevaarlijke eigenschappen	10
5	Bijkomende risico's	14
5.1	Biologische risico's	14
5.2	Werken op hoogtes	14
5.3	Vallen en struikelen	17
6	Varia	19
6.1	PBM's	19
6.2	EHBO	19
6.3	Vorming en opleiding	20
6.4	Checklist inspectie	20

Inleiding

In deze brochure overlopen we de voornaamste risico's van de fruitsector. We willen echter niet alleen problemen benoemen, we proberen ook oplossingen aan te reiken. Het resultaat moet zijn dat de veiligheid gewaarborgd is en dat de gezondheid en het welzijn van de werknemers gevrijwaard worden. Investeren in goede arbeidsomstandigheden zorgt niet alleen voor gezonde werknemers, het draagt ook bij aan de gezondheid van uw bedrijf.

De belangrijkste risico's in de fruitsector kunnen in 4 groepen worden ingedeeld:

1. machineveiligheid;
2. ergonomie en fysieke belasting;
3. besloten ruimtes;
4. producten met gevaarlijke eigenschappen.

Een brochure alleen kan echter nooit een volledig overzicht van de problemen en de oplossingen bieden. CLB Externe Preventie is er om u bij te staan bij de analyse van de risico's in uw specifieke situatie. Onze specialisten kunnen u ook helpen bij de aanpak van de problemen die zich eventueel voordoen.

We kunnen hier ook geen overzicht geven van alle wettelijke verplichtingen die u als werkgever op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk heeft. Enkel een aantal voorname principes kunnen de revue passeren. Zo is een gedegen risicoanalyse een must voor elke werkgever. Op een gestructureerde manier de risico's inventariseren moet toelaten een actieplan op te stellen om ongevallen in de toekomst te vermijden. Dit alles moet resulteren in een globaal preventieplan, waarbij u uiteenzet hoe u in een periode van vijf jaar de zaken gaat aanpakken, en in een jaarlijks actieplan, waarbij u doelstellingen op de kortere termijn formuleert.

Deze plannen kunnen en zullen natuurlijk moeten aangepast worden aan ongevallen die zich ondanks de genomen preventiemaatregelen toch nog zouden voordoen.

1 Machineveiligheid

Wat?

Bedrijven uit de fruitsector maken continu gebruik van verschillende soorten machines en arbeidsmiddelen: kettingzagen, elektrische of pneumatische snoeischaars, hakselaars, grondboren, sorteermachines, heftrucks, tractoren, plukwagens, grasmaaiers ... Omdat er gewerkt wordt met een dergelijk grote diversiteit aan machines is het belangrijk zeer aandachtig te zijn voor mogelijke gevolgen en preventief op te treden. Veel van de gebruikte machines en arbeidsmiddelen worden dan nog eens gebruikt in combinatie met bijvoorbeeld een tractor. De energieoverdracht gebeurt meestal via een cardanas, wat bijkomende onveilige situaties schept. De risico's doen zich trouwens niet enkel voor bij het gebruik van de machines en de arbeidsmiddelen, maar vaker nog bij het afstellen, het herstellen of het onderhouden ervan. Grote risico's kunnen trouwens voortkomen uit het 'bricoleren' aan een bestaande machine of installatie.

Risico's?

Ongevallen met machines hebben dikwijls betrekking op situaties waarbij personen die met of nabij de machines aan het werk zijn:

- in aanraking komen met bewegende delen (aandrijfriemen, kettingen, assen...);
- getroffen worden door wegschietende voorwerpen;
- bekneld raken onder een gekanteld voertuig;
- overreden of gegrepen worden.

De gevolgen zijn vaak ernstig en variëren van (al dan niet diepe) vleeswonden, botbreuken en amputaties tot overlijden als gevolg van de opgelopen verwondingen.

Uit de ongevalsanalyses blijkt dat de oorzaak van veel ongevallen in onveilig handelen ligt. Dit onveilig handelen vindt zijn oorsprong dan weer in een onvoldoende veiligheidsbewustzijn: de werknemers weten niet welke risico's ze lopen (of welke ze zelf veroorzaken). Een gebrekkig toezicht verergert deze situaties natuurlijk nog. Een veilige machine waarborgt m.a.w. geenszins dat er geen ongevallen zullen gebeuren.

Preventiemaatregelen?

De economische richtlijn 2006/42/EG (de machinerichtlijn) behandelt machines, verwisselbare uitrustingsstukken, veiligheidscomponenten, hijs- en hefgereedschappen, kettingen, kabels en banden, verwijderbare mechanische overbrengingssystemen en niet-voltooides machines. De richtlijn bevat onder meer de essentiële eisen waaraan het materieel moet voldoen. Machines mogen pas op de markt komen als ze voldoen aan de in de machinerichtlijn beschreven 'essentiële veiligheids- en gezondheidsvoorschriften'.

De constructeur heeft de plicht de risico's op te sporen en er rekening mee te houden bij het ontwerp en de constructie van een machine. Hij neemt dan preventiemaatregelen om de risico's uit te sluiten, te beperken of af te schermen. De overblijvende risico's moet de constructeur signaleren. Hij geeft ook aan of de gebruiker een opleiding moet volgen en welke persoonlijke beschermingsmiddelen hij/zij moet gebruiken. Het spreekt voor zich dat machines die door de gebruiker aangepast of gewijzigd werden, dikwijls niet meer aan de originele voorwaarden van deze machinerichtlijn voldoen.

Wat met oudere machines ?

Machines die al van voor 1995 in gebruik zijn, vallen niet onder de richtlijn. De land- of tuinbouwer mag ze verder gebruiken op voorwaarde dat hij ze onderwerpt aan een grondige veiligheidscontrole. Dit houdt onder meer in dat men controleert of alle afschermingen nog aanwezig zijn en of de omgeving waarin men werkt geen risico's geeft. Van deze controle of risicoanalyse moet een schriftelijk verslag opgesteld worden. Indien nodig moet men maatregelen treffen om de machine conform de wetgeving te maken.

2 Ergonomische en fysieke belasting

Wat?

Werken in de fruitteelt is dikwijls fysiek zwaar. Pezen en spieren, gewrichten, rug... worden vaak zwaar belast. In combinatie met de niet altijd optimale klimaatomstandigheden (koude,vocht...) waarin gewerkt moet worden, maakt dit dat veel werknemers geconfronteerd worden met klachten van het voortbewegingsstelsel: spier- en peesaandoeningen, rugklachten, artrose...

Waar fysieke belasting een goede gezondheid zal bevorderen, doet fysieke overbelasting dit natuurlijk niet. Daarom is het belangrijk ook op dit gebied de risico's te analyseren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen.

Ergonomische maatregelen proberen de arbeid aan de mens aan te passen, en niet omgekeerd.

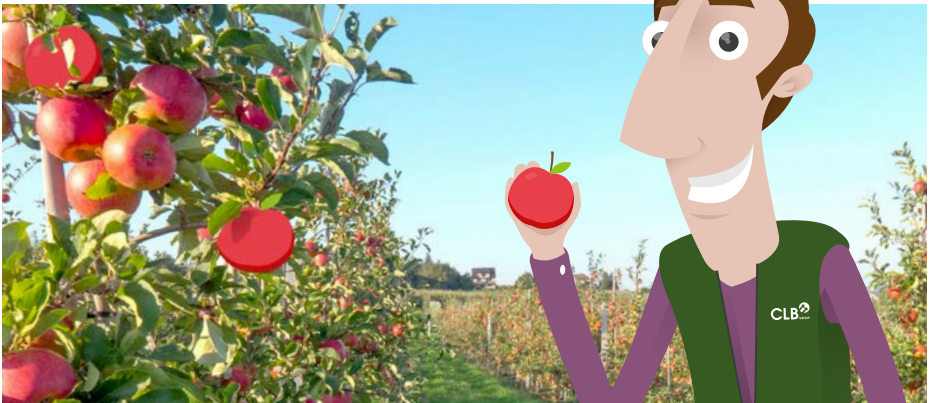
Risico's?

De lichaamsdelen die in de fruitsector het meest belast worden zijn schouders, armen en polsen. Ook de rug krijgt het soms zwaar te verduren.

De oorzaken zijn onder andere:

- tillen van zware lasten;
- duwen en trekken;
- repetitieve bewegingen;
- ongunstige werkhoudingen.

De meest voorkomende belastende werkzaamheden zijn: plukken, snoeien, sorteren, handmatig transport, onkruidbestrijding en werken boven schouderhoogte.

Preventiemaatregelen?

Om aan adequate preventie te doen, moet men natuurlijk een goed zicht hebben op de problemen en op de oorzaken ervan. **Een RIE (Risico-inventarisatie en -evaluatie) is daarom onontbeerlijk.**

Degelijk en goed onderhouden materiaal kan veel onheil voorkomen. Ook goede werkinstructies zijn belangrijk. Wanneer werknemers weten welke de risicofactoren zijn, kunnen ze zelf proberen letsels te voorkomen.

Algemene tips:

- Gebruik indien mogelijk (mechanische) hulpmiddelen.
- Til zware lasten met twee.
- Zorg voor voorlichting en instructies als er handmatig getild, geduwd of getrokken wordt.
- Pas de werkhoogte aan: zorg ervoor dat er niet te laag of te hoog moet getild worden. Werk liefst tussen knie- en schouderhoogte.
- Beperk het te verplaatsen gewicht.

Tips bij heffen en tillen:

- Plaats de voeten rond de last.
- Hou de last dicht tegen het lichaam.
- Buig door de benen.
- Hou de rug recht.
- Draai met de voeten, niet met de rug.

Tips bij duwen en trekken:

- Beperk gewicht dat manueel moet verplaatst worden.
- Zorg voor een goed onderhoud van transportmiddelen.
- Gebruik indien mogelijk (gemotoriseerde) hulpmiddelen.
- Laat werknemers liever duwen dan trekken; duwen geeft immers een lagere belasting van de rug.

Tips bij repeterende bewegingen:

- Voorkom dat uw werknemers continue repeterende handelingen moeten uitvoeren, door te zorgen voor variatie of door regelmatige pauzes in te lassen;
- Gebruik bij snoeiwerkzaamheden bij voorkeur elektrisch i.p.v. pneumatisch aangedreven gereedschap.

3 Besloten ruimtes

Wat?

Om het rijpingsproces van het fruit te vertragen, slaat men het op in speciale bewaarruimten: de zogenaamde ULO-cellen. Dit zijn bewaarruimten waar een zeer lage concentratie zuurstof (Ultra Low Oxygen) gecombineerd met een hoge concentratie CO₂ en een lage temperatuur (meestal rond de 1.5°C), zorgt voor optimale bewaarcondities van het fruit (meestal hard fruit zoals appels en peren). Eens het fruit in de cellen is opgeslagen, wordt de aanwezige zuurstof gradueel (in een periode van enkele weken) vervangen door stikstof en koolzuurdioxide (CO₂). Uiteindelijk komt men tot een bewaaratmosfeer waarin de zuurstofconcentratie tussen de 0.9% en 1.5% ligt. De CO₂-concentratie bedraagt voor hard fruit meestal minder dan 4%. Voor zachte fruitsoorten kan dit oplopen tot 20%.

Risico's?

Het spreekt voor zich dat de atmosfeer in een ULO-cel voor de mens dodelijk is. De lucht die wij inademen bevat in normale omstandigheden immers 20.94% zuurstof en 78.09% stikstof. De CO₂-concentratie is met zijn 0.03% verwaarloosbaar. De afwezigheid van zuurstof, en de hoge concentratie CO₂ maken dat de mens binnen de kortste keren zal overlijden wanneer hij in zo'n ULO-cel zou binnen gaan.

Niet enkel het betreden van een ULO-cel is gevaarlijk, ook het nemen van stalen uit een dergelijke installatie kan gezondheidsschade veroorzaken. Bij het nemen van monsters stroomt er immers zuurstofarme lucht, met een hoge concentratie aan stikstof en koolstofdioxide naar de monsternemer toe. Dit risico neemt nog toe als de cel in overdruk staat.

Door de bedwelming kunnen secundair (t.g.v. het bewusteloos vallen) nog bijkomende letsels optreden.

Risicoanalyse en preventiemaatregelen?

- Is er een werkwijze om de ULO-ruimte te betreden vastgelegd?
- Is de toegangspoort van de ULO-cel goed gesloten en beveiligd?
- Is er een 'sleutelprocedure' opgesteld (en dit zowel voor betreding van de ULO-cel als voor staalname)?
- Zijn hendels en openingsmechanismen verwijderd (indien mogelijk)?
- Is er een werkwijze om monsters te nemen vastgelegd?
- Is het luik voor monsternamen veilig bereikbaar?
- Zijn de juiste pictogrammen aangebracht en zijn ze duidelijk zichtbaar?
- Is de technische ruimte veilig bereikbaar?
- Is er een noodprocedure opgesteld voor het geval er toch ongevallen zouden gebeuren?
- Vooraleer de ruimte te betreden, meet u de zuurstofconcentratie in de cellen.
- Naast de zuurstofmeter van de ULO-cel is er een draagbare of persoonlijke zuurstofmeter aanwezig (de meter geeft een alarmsignaal bij concentraties < 18%).
- Werk nooit alleen in of in de nabijheid van een ULO-cel.

4 Producten met gevaarlijke eigenschappen

Wat?

Ook in de fruitteelt komen producten met gevaarlijke eigenschappen veelvuldig voor: gewasbeschermingsmiddelen en biocide, maar ook emissies van verbrandingsmotoren. Voor het werken met biocide van het gesloten circuit is een registratie verplicht (www.biocide.be). Een goede kennis van de producten en een juiste werkwijze kunnen gezondheidsproblemen op korte of lange termijn helpen voorkomen. Het gevaar is enerzijds afhankelijk van de aard van de gebruikte producten maar natuurlijk ook van de concentratie en de blootstellingsduur.

Risico's?

Alle bestrijdingsmiddelen (onkruid, insecten, schimmels...) zijn in meer of mindere mate giftig of schadelijk voor de gezondheid. Ze kunnen onder andere luchtweg- en huidaanandoeningen veroorzaken, maar ook schade aan het zenuwstelsel, de vruchtbaarheid en de voorplanting. Sommige bestrijdingsmiddelen zijn kankerverwekkend of worden ervan verdacht kanker te veroorzaken.

Werknemers kunnen op verschillende manieren met deze producten in contact komen. Zowel bij het voorbereiden van het spuiten als bij het spuiten zelf kan blootstelling optreden. Werknemers die zelf niet spuiten of gespoten hebben, kunnen toch met producten in contact komen tijdens het snoeien, plukken, onderhoudswerkzaamheden, ...

Risicoanalyse en preventiemaatregelen

Een aantal, veelal eenvoudige maatregelen, kunnen het risico al substantieel verminderen:

- Maak een inventaris van alle gebruikte gevaarlijke producten.
- Zorg dat er van alle gevaarlijke producten een recent veiligheidsinformatieblad (VIB¹ of SDS – Safety Data Sheet) aanwezig is en indien nodig de toelatingsakte.
- Voor elk gevaarlijk product kan een productveiligheidsblad (PVK) opgemaakt worden met daarop het resultaat van de risicoanalyse (toepassing, juiste persoonlijke beschermingsmiddelen, ...).
- Vervang gevaarlijke producten zoveel mogelijk door minder gevaarlijke.
- Gebruik de aangegeven dosis, meer is meestal niet nodig.
- Zorg dat enkel 'getrainde' werknemers, met een fytolicensie, met gevaarlijke producten kunnen werken. Een fytolicensie is een certificaat van de federale overheid dat aangeeft dat u als professionele gebruiker, distributeur of voorlichter op een correcte manier met gewasbeschermingsmiddelen kunt omgaan. Een fytolicensie is verplicht voor personen die gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik of toevoegingsstoffen aankopen, bewaren of gebruiken in het kader van hun beroepsactiviteiten.
- Als u een bepaald product moet verdunnen, giet dan dit product bij het water en niet omgekeerd.
- Bewaar producten altijd in hun originele verpakking en verwijder nooit de etiketten.
- Lees de gebruiksaanwijzing als u het product niet kent en/of nog nooit gebruikt hebt.
- Draag de voorgeschreven beschermingsmiddelen (handschoenen, masker, schoenen, kleding, bril ...).
- Als u een product binnen gebruikt, zorg dan voor een goede verluchting.
- Beperk de duur dat u met gevaarlijke producten werkt; wissel af met andere werkzaamheden.
- Zorg dat u de betekenis van de gevaarsymbolen op de verpakking kent en begrijpt.
- Producten met de oude (zwarte figuren op oranje achtergrond) pictogrammen mogen niet meer gebruikt worden.

¹ VIB of veiligheidsinformatiebladen kunnen opgevraagd worden bij de leverancier of de producent van de producten. Ze bevatten de belangrijkste informatie over de gevaren en de te nemen voorzorgsmaatregelen van het product.

- Meng nooit verschillende producten; dit kan in sommige gevallen aanleiding geven tot het ontstaan van zeer agressieve dampen.
- Bewaar producten op een veilige plaats, onbereikbaar voor onbevoegden en kinderen.
- Draag zorg voor het milieu: lege verpakkingen en ongebruikte resten horen bij het KGA (**K**lein **G**evaarlijk **A**fval).
- Zorg ervoor dat uw EHBO-materiaal is aangepast aan de gebruikte gevaarlijke producten.
- Zorg voor stromend water in de onmiddellijke omgeving van het opslaglokaal gevaarlijke producten (voor het reinigen van handschoenen, handen en gezicht na het werk).

GHS01
Explosief

GHS06
Toxisch
(giftig)

GHS02
Ontvlambaar

GHS07
Irriterend, sensibiliserend,
schadelijk

GHS03
Brand bevorderend
(oxiderend)

GHS08
Gevaarlijk voor
langetermijngezondheid

GHS04
Houder onder druk

GHS09
Schadelijk voor het milieu

GHS05
Corrosief
(bijtend)

Zorg dat u het nummer van het antigifcentrum altijd bij de hand heeft:
070 245 245

Een fytolicensie is een certificaat van de federale overheid dat aangeeft dat u als professionele gebruiker, distributeur of voorlichter op een correcte manier met gewasbeschermingsmiddelen kunt omgaan. Een fytolicensie is verplicht voor personen die gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik of toevoegingsstoffen aankopen, bewaren of gebruiken in het kader van hun beroepsactiviteiten.

5 Bijkomende risico's

5.1 Biologische risico's

Vanzelfsprekend worden werknemers uit de fruitsector geconfronteerd met biologische risico's: insecten (waaronder teken), virussen en bacteriën, schimmels ...

Belangrijk is hier dat de werknemers de nodige inentingen (vnl. tetanus) gehad hebben. Een goede opvolging door de arbeidsarts is dus noodzakelijk. Verder zijn goede instructies en procedures van belang:

- Wat te doen in geval van een insectenbeet?
- Wat te doen bij een tekenbeet?
- Verzorgingsprocedure bij contact met giftige planten.
- Persoonlijke hygiëne: handen wassen voor het eten.

5.2 Werken op hoogtes

De risico's veroorzaakt door werken op een hoogte zijn legio: ladders op- of afgaan, werken op een trapladder of op een plukwagen...

Trappen

- Zorg dat er geen losse voorwerpen op de trap liggen.
- Gebruik altijd met één hand de trapleuning.
- Loop de trap niet op of af, maar doe dit rustig, trap voor trap.
- Draag degelijk schoeisel (antislipzolen) en loop nooit op kousen op een houten of stenen trap.
- Draag geen al te zware lasten op een trap; loop liever twee of drie keer op- en af.

Trapladders

- Werk niet op een stoel of een tafel, maar gebruik een goedgekeurde trapladder.
- Zorg dat de trapladder op een stabiele ondergrond staat.
- Zorg dat u voldoende ruimte hebt om veilig op- en af te stappen.
- Zorg dat de trapladder zuiver is; vettige sporten zijn levensgevaarlijk.
- Het platform van de trapladder dient bijvoorbeeld om de emmer op te zetten, niet om op te gaan staan.

- Beklim de trapladder niet hoger dan de 4de bovenste trede.
- Verzet de trapladder regelmatig, zodat u niet te ver zijwaarts moet reiken.

Ladders

Een ladder dient in principe enkel om zich te begeven van het ene niveau naar het andere. In uitzondering mag er gewerkt worden op een ladder indien het gaat om een kortstondig werk dat in veilige omstandigheden kan gebeuren:

- De stahoogte is lager dan 5 meter.
- De taak duurt minder dan 2 uur
- Er moeten geen grote krachten (< 50 N of 5 kg) uitgevoerd worden.
- Er moeten geen zware lasten (< 10 kg) gedragen worden.
- De reikwijdte is kleiner dan 1 meter.

Indien aan deze voorwaarden voldaan wordt, kan er eventueel vanop een ladder gewerkt worden. Toch moeten er ook dan nog een aantal voorzorgsmaatregelen genomen worden:

Vóór het gebruik:

- Zorg dat de ladders periodiek (minimaal jaarlijks) gekeurd zijn.
- Kijk de ladder voor het gebruik na op gebeurlijke gebreken (ondanks de keuring).
- Indien de ladder dient om een hoger gelegen werkplek te bereiken, dan moet ze minimum 1 meter boven deze te bereiken werkplek uitsteken.
- Indien het een schuifladder betreft: zorg voor minimum 1 meter overlap van de delen.
- Gebruik geen metalen ladders in de buurt van elektrische leidingen.
- Zorg voor een ladder met antislipvoeten.
- Zorg voor een ladder met een voldoende brede basis.
- Zorg dat de werkzone afgebakend is, zodat niemand de ladder omverloopt en u geen voorwerpen op passanten kan laten vallen.

Opstellen van de ladder:

- Zet de ladder altijd op een vlakke, stabiele ondergrond, zodat hij niet zomaar om kan vallen.
- Zet de ladder onder een juiste hoek (68-75°) ten opzichte van de ondergrond, zodat hij niet weg kan glijden (u kan deze hoek testen door met de schoenen

tegen de poten van de ladder te gaan staan en dan de armen te strekken. Als u de laddersport gemakkelijk kunt bereiken, dan staat de ladder goed). Een ander hulpmiddel is de verhouding van de lengte van de ladder en de afstand tot de muur: deze moet ongeveer 4:1 zijn.

- Maak, indien mogelijk, de ladder bovenaan vast.

Het beklimmen en afdalen van de ladder; het werken op de ladder:

- Beklim de ladder sport per sport, met het gezicht naar de ladder toe.
- Daal af op dezelfde manier.
- Hou de handen op de sporten.
- Werk niet verder dan één armlengte zijwaarts. Als u verder moet reiken, verplaats de ladder dan.
- Werk met één hand; met de andere hand houdt u de ladder vast.
- Blijf steeds met 2 voeten op de ladder staan.
- Ga niet op de bovenste drie sporten van de ladder staan.
- Ga niet met 2 personen op 1 ladder staan.
- Neem gereedschap in een schoudertas mee naar boven.

Werken op een plukwagen

Een specifieke vorm van werken op hoogte is het werk op een plukwagen. Eerst en vooral moet de plukwagen natuurlijk voldoen aan de veiligheidseisen. Maar ook een plukwagen die technisch in orde is, geeft nog altijd een risico op arbeidsongevallen. Daarom is het belangrijk dat de werknemers die de plukwagen gebruiken duidelijke instructies krijgen. Dit geldt niet enkel voor de bestuurder van de wagen, maar ook voor de plukkers op de wagen. Een goede veiligheidsinstructiekaart is een handig hulpmiddel. Denk er ook aan nieuwe werknemers (seizoenarbeiders) deze instructies te geven.

Wanneer men met de plukwagen op de openbare weg rijdt, moet het platform altijd op zijn laagste stand staan en mag enkel de chauffeur op de wagen staan (geen passagiers). De plukwagen mag enkel via de voorziene ladders beklimmen en verlaten worden. Het spreekt voor zich dat leuning niet dienen om op te gaan staan om verder te kunnen reiken. De chauffeur van de wagen moet zijn collega's duidelijk verwittigen wanneer hij gaat vertrekken of wanneer hij de uitschuifbare vloer in- of uitschuift.

5.3 Vallen en struikelen

Ook zonder op hoogte te werken kunnen er ongevallen gebeuren. Vallen en struikelen vormen, naast vallen van een hoogte, een belangrijke oorzaak van arbeidsongevallen. Aan de basis van deze ongevallen ligt vaak een gebrek aan orde, netheid en structuur binnen de onderneming. Het voordeel van dit risico aan te pakken en dus het val- en struikelgevaar te verminderen, is dat het weinig investeringen kost. De uitdaging om dit risico aan te pakken is dat de werkgever zijn werknemers (en zichzelf) zal moeten aanzetten tot gedragsverandering. Daarnaast zal hij een structuur moeten opzetten binnen zijn onderneming om dit aan te moedigen. Een gekende methodiek hiervoor is de 6S-aanpak:

- Sorteren: maak onderscheid tussen wat nodig en wat overbodig is. Gooi weg wat u niet meer nodig hebt, zodat het niet in de weg ligt. Als u denkt het later nog nodig te hebben, berg het dan ergens op.
- Schikken: zorg dat alle gereedschap een vaste plaats heeft.
- Schoonmaken: zowel preventief de zaken zuiver houden als het poetsen wat vuil is.
- Standaardiseren: bijvoorbeeld visuele hulpmiddelen (kleuren, lijnen...). Zo kunnen werknemers onmiddellijk normale en abnormale situaties onderscheiden.
- Standhouden of systematiseren: zorg voor een systeem dat de eerste 4 pijlers van 6S behouden blijven (bv. checklijsten, audits...).
- Safety of veiligheid: de belangrijkste S van allemaal en het onderwerp van deze brochure!

6 Varia

6.1 PBM's

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) en arbeidskledij dienen in principe enkel om de restrisico's weg te werken. Ze mogen daarom nooit als eerste maatregel gebruikt worden.

- Schoenen
- Handschoenen
- Gehoorbescherming
- Oog- en/of gelaatsbescherming
- Ademhalingsbescherming
- ...

Zorg dat u de juiste PBM's ter beschikking stelt en dat de werknemers instructies krijgen hoe deze middelen op een correcte manier te gebruiken. Zoals de naam het aangeeft zijn PBM's 'persoonlijk' en mogen ze niet van de ene op de andere werknemer worden overgedragen.

6.2 EHBO

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen die we genomen hebben, kunnen er zich nog altijd ongevallen voordoen. Werknemers moeten enerzijds leren in te schatten wat de ernst van een ongeval is: wanneer kunnen ze het zelf behandelen, wanneer moeten ze naar de huisarts of wanneer moeten ze dringend de hulpdiensten (112) verwittigen? Werknemers krijgen dan ook best een opleiding om zorg te dragen voor kleine ongevallen, maar ook om de juiste hulp in te roepen wanneer de toestand ernstiger is. Ze moeten ook leren op welke manier ze arbeidsongevallen best rapporteren en melden aan de werkgever. Zo nodig kan ook aandacht geschonken worden aan levensreddende technieken (bv. reanimatie bij hartinfarct, het gebruik van een AED of automatisch externe defibrillator).

CLB Externe Preventie voorziet tal van opleidingen: Check zeker ons opleidingsaanbod via www.clbgroup.be/externe-preventie/opleidingen

6.3 Vorming en opleiding

Een goede voorlichting, de nodige opleiding en degelijke instructies kunnen ook in de fruitsector arbeidsongevallen en beroepsgerelateerde ziektes helpen voorkomen. Volgende onderwerpen kunnen aan bod komen:

- werken op hoogte (ladders, trapladders, plukwagens...);
- heffen en tillen van lasten;
- ergonomisch werken;
- veilig omgaan met producten met gevaarlijke eigenschappen;
- EHBO en rapportering van ongevallen;
- belang en gebruik van PBM's;
- werken aan elektrische installaties;
- ...

6.4 Checklist inspectie

De overheid voert op gezette tijdstippen controles uit op de naleving van de welzijnswetgeving. Dit kan n.a.v. een ernstig ongeval, maar ook in het kader van een bepaalde campagne (vb. Veiligheid bij het werken met ULO-cellen, ...). Daarnaast kan de inspectie ook 'zomaar' een inspectie bij uw bedrijf uitvoeren. Onderstaande checklist kan u helpen om voorbereid te zijn op een dergelijke inspectie...

- Bent u aangesloten bij een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk?
- Heeft u een Globaal Preventieplan (GPP) opgesteld?
- Heeft u een Jaarlijks actieplan (JAP) opgesteld?
- Heeft uw werknemers het verplichte gezondheidstoezicht gehad?
- Heeft u een identificatiedocument IDPB?
- Heeft u een jaarverslag van uw IDPB opgesteld?
- Kunt u een verslag 'Bezoek aan de arbeidsplaats' van uw externe dienst voorleggen?
- Heeft u de nodige keuringsverslagen?
 - elektriciteit laagspanning;
 - elektriciteit hoogspanning;

- heftoestellen.
- Heeft u de nodige risicoanalyses uitgevoerd?
 - chemische agentia;
 - brand;
 - ULO-cellen;
 - moederschapsbescherming;
 - werken op hoogte;
 - manueel hanteren van lasten;
 - (mobiele) arbeidsmiddelen;
 - omgevingsfactoren;
 - psychosociale aspecten.
- Hebt u procedures voor:
 - werken met derden;
 - EHBO;
 - pesten op het werk, ongewenst seksueel gedrag ...
- Hoe staat het met
 - werkkledij en PBM's;
 - sociale voorzieningen (toiletten, refters, rustruimten...).

Wees voorbereid
op een eventuele
inspectie met onze
checklist!

De informatie uit deze folder is afkomstig van CLB Externe Preventie.

U kunt deze brochure ook downloaden van onze website www.clbedpb.be of via eenvoudige aanvraag per e-mail

Voor alle vragen over welzijn kunt u bij ons terecht.

Versie 2.0 - november 2018

Download deze brochure (en alle andere) op
www.clbgroup.be/externe-preventie/brochures-nieuwsbrieven-info

CLB EDPB vzw
Industrieterrein Kolmen 1085
3570 Alken - T 011 59 83 50 - edpb@clbgroup.be
www.clbgroup.be/externe-preventie

CLB
EXTERNE PREVENTIE